

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
Tarih: 10.2.2017
Sayı: 1054

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasa Referandum oylamasının güven ve huzur ortamı içerisinde şeffaf, adil, şaibeden uzak, aleniyet kuralları çerçevesinde geçmesini sağlamak, hukuk düzeni içerisinde denetlenebilir olmasını gerçekleştirmek maksadıyla ayrıca, güvenilirlik, doğruluk, şeffaflık kriterlerinin tespit edilmesi, seçmen kütükleri ve seçim sonuçlarının denetlenmesi, kamuoyu ve siyasi partiler tarafından ölçülebilir hale getirilmesinin sağlanması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederim.

Barış YARKADAŞ
İstanbul Milletvekili

Kadim DERMÖZ
Tokat M.

Av. Dr. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Cemal İZK
Bursa M.

Cemal İZK
Bursa M.

Muhammed Erhan
Bursa M.

Nurhayat Altın Kaya
Bursa M.

Ömer Fethi GÖRER
Niğde M.

İbrahim ÖZDİŞ
Adana Milletvekili

Melike Başmacı
Denizli M.

Kemal ZEYBEK
Samsun M.

ÖZKAN YALÇIN
M.S.A.

Turebi KAYAN
Kırıkkale M.
Kenan Kaya

GÜLAY SEDEKİ
İstanbul M.

TEKİN BİNGÖL
Ankara M.

Ali F. EKECİ
Gaziantep M.

Mehmet Eder

Enkan Aydın
Bursa M.

Hüseyin GAMPAR
Mersin.

Mustafa Ali Bulut
İzmir M.

1054

GEREKÇE:

Türkiye’de Anayasa Referandum oylamalarının yönetimi ve denetimi YSK’nın sorumluluğu altındadır. YSK, seçmen kütüklerinin takibini ve halk oylaması sonuçlarının birleştirme işlemlerini SEÇSİS adını verdiği bir sistem üzerinden yapmaktadır. SEÇSİS’in iki temel amacı ve uygulama alanı vardır. Seçmen kütüğü takibi ve Anayasa Referandum oylamalarının takibi. Birinci uygulama alanı, seçmen kimlik ve adreslerinin TC Kimlik Numarasına (TCKN dayalı olarak merkezi ortamda, güncel bir biçimde tutulmasıdır.) SEÇSİS’in ikinci uygulama alanı ise; halk oylaması sonuçlarının ilçelerden veri girişi ile YSK merkezine ulaştırılması, kamuoyu ve siyasi partilerle paylaşımıdır. Seçmen kütüklerinde, Mükerrer seçmenlerin bulunması, yanlış bilgiler içermesi (örneğin 170 yaşında seçmen olması), vatandaşların haberi dahi olmadan seçmen kütüklerinden düşürülmesi, yer değiştirmesi, hiç tanımadığı kimselerin kendi ikamet ettiği adreste kayıtlı görünmesi güvenilir bir halk oylaması için kabul edilemez durumlardır.

YSK seçmen bilgilerinin doğruluğu, güncelliği ve şeffaflığını sağlamak ve denetimini yapmakla mükelleftir. Seçmen kütüklerinin Mernis (KPS), Adres kayıt sistemi (AKS)’leri üzerinden güncellenmesi, kontrol edilmesi, denetlenmesi süreçlerinin raporlanması, yayımlanması, Anayasa Referandum oylamasının şeffaflığının sağlanması açısından önem taşımaktadır. Seçmen kütüklerinin hangi tarihlerde, kim tarafından, nasıl güncellendiği denetlendiği; seçmen listelerinin nasıl oluşturulduğunun ilişkin bilgilendirmenin Anayasa Referandum oylama öncesi yapılması gerekmektedir.

Anayasa Referandum oylamasında önce yayımlanan seçmen listeleri verilerin işlenmiş ve sonuç niteliğindeki son halidir. Siyasi partilerin seçmen kütüklerini etkin biçimde kontrol etmesi için, seçmen listeleri askıya çıkarılırken, nakil yapılan seçmenler, eklenen seçmenler, ilk kez oy kullanacak genç seçmenler, adres değişikliği yapan seçmenler, Bir önceki seçim dönemi askı listesinde olmayıp eklenen seçmenler, bir önceki seçim dönemi askı listesinde olup çıkarılan seçmenlere ait veriler de tahakkuk ettirilmelidir.

Anayasa Referandum oylaması öncesinde vatandaşlarımızın adres değişikliği bilgilerinin doğruluğunun emniyet görevlileri tarafından etkin bir şekilde araştırılmasının sağlanması önemlidir. Elektrik, doğalgaz ve su abonelikleri iptal edilmeden adres değişikliği işlemlerinin yapılmaması önleyici ve caydırıcı bir tedbir olabilecektir. YSK vatandaşların adres bilgilerinin doğruluğunu elektrik, su, doğalgaz abonelik kayıtları, devletten aldığı sosyal yardımlar ve Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarından sorgulamalıdır.

Anayasa Referandum oylaması sonuçlarının hesaplanması ve denetlenmesi için gerekli temel unsur ıslak imzalı sandık sonuç tutanaklarıdır. Islak imzalı sandık sonuç tutanakları, ilçe seçim kurullarında SEÇSİS aracılığı ile bilgisayar ortamına girilmekte, sonuçlar eş zamanlı olarak YSK merkezine aktarılmakta, aynı sonuçlar Anayasa Referandum oylamasına katılan tüm siyasi partiler ile paylaşılmaktadır. Islak imzalı sandık sonuç tutanağı, ilçe seçim kurulu tarafından SEÇSİS sistemine girilinceye kadar yürütülen tüm işlemler manuel olup insana dayalıdır ve bilişim teknolojileri kullanarak müdahale etmek mümkün değildir. SEÇSİS sistemine ıslak imzalı sandık sonuç tutanaklarının girilmesinde iki kuşku söz konusu olmaktadır.

Birincisi; sandık sonuç tutanaklarının değiştirildiği ya da hatalı girildiği ilçe seçim kurullarında birleştirme tutanakları üzerinde oynamalar yapıldığıdır.

Islak imzalı sandık sonuç tutanakları, oylama sonuçlarının ilk tahakkuk kayıdıdır. Anayasa Referandum oylamasındaki usulsüzlükler, itirazlar, iddialar ıslak imzalı sandık sonuç

tutanakları ve oy torbaları ilçe seçim kuruluna ulaştırılmasına kadar ki süreç içerisinde meydana gelmektedir. Sandık Sonuç tutanaklarının tarayıcıdan geçirilerek yayınlanması Anayasa Referandum oylamasının sağlıklı bir zeminde gerçekleşmesi elzemdir. İllerdeki sandık numaralarına göre oy pusulaları ve zarfların barkotlanarak denetim ve kontrole tabi tutulması oylama güvenliğinin sağlanması bakımından önem arz etmektedir.

Oy pusulalarının güvenliğinin sağlanması için sandık başkanı ve en fazla oyu alan üç (3) siyasi partilerce görevlendirilmiş sandık kurulu üyesinin müşterek muhafaza ile ilçe seçim kurullarına götürülmesi kuralı titizlikle uygulanmalıdır. Müşterek muhafaza oylama sonuçlarının ilçe seçim kurullarına ulaştırılması ve birleştirme tutanaklarının düzenlenmesine kadar devam eden bir süreç olmalıdır. TBMM, Anayasa Referandum oylamasının güven ve huzur ortamı içerisinde şeffaf, adil, şaibeden uzak, aleniyet kuralları çerçevesinde geçmesini sağlamak üzere YSK'nın gerçekleştirdiği faaliyetlerin izlenmesi, denetlenmesi, sorunların tespiti ve çözüm önerileri getirilmesi ve uygulanmalarının sağlanması amacıyla araştırma komisyonu kurmalıdır.

